

VIOLÈNCIA A MANTA

Rambo, l'apocalipsi, ara

Amb ell ha arribat la venjança. Sylvester Stallone és Rambo, el film que, a més de batre rècords de taquilla en tot el món, ha tornat «l'orgull al poble americà»

Carles Gàmez

Ja és ací, entre nosaltres, li diuen Rambo (amb llicència per a destruir tota la península d'Indo-xina) i és l'últim boom de la indústria cinematogràfica americana. De Beirut a Nova York ha explotat la «rambo-mania», de la mà de l'actor italo-americà Sylvester Stallone, «Mister Rocky, I, II i III».

Recorde que fa dos anys, durant unes vacances de Pasqua, ens aturàrem en un bar d'un poble de la Ribera de l'Ebre, a les onze del matí. El bar s'havia convertit en una espècie de videoclub social. La clientela seguia expectant les aventures sanguinàries d'un boina verda en un poblat dels Estats Units, enfrontat a la policia del poble i a l'exèrcit, enmig d'una orgia de sang. El seu nom era Johnny Rambo i el film es titulava, entre nosaltres, *Acorralado (First Blood)*. Aquest film, l'hem hagut de patir en els llocs més diversos, des del viatge nocturn en l'Auto-res fins al vídeo que acaba de comprar el veí. Va ser un èxit en tot el món i, amb ell, s'iniciava «l'era ramboiana».

Tres anys després, l'hàbil Sylvester Stallone ha tornat a repetir la fórmula, i aquesta volta no s'ha conformat amb la interpretació del superman-mademan, sinó que ha firmat també el guió (el seu germà s'encarrega de cantar la cançó dels títols de crèdit, amb lletra, no cal dir-ho, d'ell). El film ha comptat amb el treball un director d'origen grec, Georges C. Cosmatos, música efectista de Jerry Goldsmith i una fotografia excel·lent de Jack Cardiff.

Molta tinta ha fet córrer Rambo arreu. És normal, perquè es tracta d'uns dels films més immorals dels darrers temps. No sols pel seu missatge groller i bel·licista, sinó per la manipulació terrorífica que fa de la història més recent. Rambo proposa,

purament i simplement, la venjança, l'hora de la revenja, deu anys després de la humiliació de la guerra del Vietnam «patida» pel poble nord-americà.

Durant alguns anys, els films sobre la guerra del Vietnam foren quasi tabú per al públic americà. A poc a poc es va produir el «desglaç». De primer, fou Kazan amb *The visitors*; després, vindria el magnífic *Taxi driver*, de Martin Scorsese, un rambo neuròtic i paranoic amb Robert de Niro, un taxista nocturn que circula per la jungla neoyorkina «investit» de guerriller amfetamínic. Tant *El Regreso*, de Hal Ashby, amb la contestatària numero 1 de la guerra vietnamita, Jane Fonda, com *El cazador*, de signe oposat, de Michael Cimino, constituïrien l'entrada oficial del tema Vietnam en l'Acadèmia de Hollywood. Finalment, Coppola filmava el seu apocalipsi sobre el conflicte. La guerra es convertia en la veta millonària.

David Monell, pare literari de la criatura, en la seua novel·la *First Blood*, declarava recentment que el

seu personatge era «un heroi de la pau», una espècie de filòsof maleït (Rambo vindria de Rimbaud). Per a la seua novel·la, escrita als vint-i-nou anys (en l'actualitat en té quaranta-dos), s'havia inspirat en l'heroi de la Segona Guerra Mundial, Audi Murphy, condecorat amb la medalla del Congrés, i que acabaria oblidat en pel·lícules de sèrie B. En la notícia apareguda en el *Washington Post* Sobre el possible títol de *Rambo va a la guerra en Nicaragua*, per a les pròximes aventures del superman justicier, Monell ha contestat: «Mentre Rambo estiga al meu càrrec, mai no entrarà a Amèrica Central».

«Rambo, el film que ha tornat l'honor a Amèrica», «que ha fet enterrar els fantasmes del Vietnam», són les frases que intenten justificar l'èxit sociològic del film. Però, ací, entre nosaltres, on la guerra del Vietnam, a banda la llunyania, fou popularment mal vista, ¿què ens ofereix Rambo? Violència a manta.

És clar que tampoc no hem d'atribuir el *cum laude* de la violència al musculós Rambo. Altres films, com

L'heroisme, la violència i el bel·licisme, exaltats fins al paroxisme.

Mad Max, alguns de Carpenter, etc, en feien un ús extensiu. Tanmateix, Rambo se'n passa i, durant poc menys de cent minuts, s'assisteix a la mort de cent «enemics», almenys. La mort del cap vietnamita, que el públic aplaudeix, és un exemple d'aquesta violència gratuïta, on el venjador Rambo «s'esplaià» en la mort del seu adversari, fent-lo desaparèixer pràcticament pels aires (amb l'ajuda del seu arc mortífer).

A més, també hem de patir la parafernàlia mitomana produïda pel film, concretada en els pòsters de Rambo, amb la llegenda «Aquesta volta, Stallone combat per tots nosaltres» a la venda en els grans magatzems americans; samarretes amb l'heroi; la reproducció de l'arsenal que porta Rambo en la seua versió Hitech, fins a ganivets de caça i metralleres d'aigua amb el títol del film.

En el film, a banda el personatge de Rambo, vehicle perfecte per a l'exhibicionisme muscular de Sylvester Stallone, que recorda el *look* d'un Charles Bronson en els seus bons temps, hi ha també el polític buròcrata corrupte, un ex-comandant «boina verda», espècie de doctor Frankenstein del protagonista, la vietnamita-amor de Rambo, amb cara de conillet de *Playboy*, i un grapat de malvats i perversos comunistes: vietnamites i russos, que tenen els presoners americans en unes condicions que converteixen la cel·la de Comte de Montecristo en una habitació en el Ritz durant el seu captiveri marsellès.

Els dolents vietnamites, és clar, són grollers i salvatges a l'hora de dirigir-se a l'enemic americà. Els russos, que hi apareixen de colp i en helicòpter (suposem que procedents directament de l'Afganistan), ens mostren un sadisme d'allò més refinat: li cremen la cara amb un ganivet al foc; encara sort, és només una cremada d'anar per casa (abans l'havien inflat aplicant-li descàrregues elèctriques). Però Rambo, que prové d'algun màrtir paleocristià, sabrà resistir estoicament tota classe de turments, esperant la canonització a mans de l'emperador d'Occident, Reagan I.

Si hagués d'agrair alguna cosa al nostre Rambo, segurament seria el fet d'haver-me transportat al vell cine de barri. Durant la projecció, vaig tornar a sentir el cric-crac de les pipes i la dacsà, la gent cridant i aplaudint, i aquesta inconfusible olor a humanitat escampada per tota la sala, ¡com en els millors temps! □